

ACC. NR. 2488

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: Olle Thulin
Härad: ALBO Adress: _____
Socken: RÖRUM Berättat av: And. Bengtsson,
Uppteckningsår: _____ Född år 1869. Mik Rörum

Uppteckningen rör Register. Sid. 19.

Skriv endast på denna sida!

19 Sid

Landskap: Skåne Socken: Rörum

Fullständigt namn: Bengtsson, Anders

Född den år 1862 på Vik (gård eller by)

i Rörum. (socken och landskap)

Yrke: Sjöman o. fiskare Bisyssla:

Bosatt å följande platser: (socken, landskap, tid)

Bor nu Vik, Simrishamn. (gård eller by jämte postadress)

Faderns namn: född

Moderns namn: född

Sedan huru länge är släkten känd: a) fädernet? b) modernet?

Närmare upplysningar om släkten: Gammal Vik släkt. (t. ex. inflyttning, yrken m. m.)

Sagesmannens barndom: (el. upptecknarens) (sysselsättning, syskon)
skolgång

Läsning:

(böcker, tidningar m. m.)

Resor: Har varit på sjön i flera år.

Har sagesmannen sina hågkomster efter vissa personer? Vilka?

(el. upptecknaren)

Deltagande i föreningslivet:

Förtroendeuppdrag:

Övriga upplysningar: Ander Bengtsson lagade gamla trasiga nät och berättade samtidigt sina minnen och upplevelser. Var ganska dys- ter och allvarlig och livet hade inte gett vad han väntat. Nu levde han som en fattig fiskare.

Död den

(år och dag)

Ant. av

Dessa uppgifter ha insänts av:

(namn och fullständig adress)

år

Anders Bengtsson
Vik. Född 1862.

2488

Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Gengångare.

När jag varit i Amerika i 3 år, kom jag till en sågmölla. Där var jag en månad. På den tiden bogserade de timmer med segelbåtar. Jag hade ju varit på sjön, så jag fick en seglare och skulle hämta hem timmer. På hemvägen råkade vi ut för storm, och jag var tvungen att ligga still i en vik för att ej bråtarna skulle slås sönder. Men stormen tog till och en del kättingar gingo av. Jag och en man till stodo i aktern av skonaren. Då fingo vi höra att spelet började gå likasom om ankaret lättats. Vi gick dit, men där syntes ingenting. Men så snart vi kom till aktern igen, så började spelet gå igen. Snart börja det åska och blixtra. Nu fick vi se en karl med sönderknabbat huvud stå vid spelet.

Då jag till slut kom hem med skutan, berättade jag för en irländare som förut haft skutan om spelet och karlen. Han sade då att han också sett den där karlen. Den som sågmöllan köpt skutan av hade berättat, att en karl slagit ihjäl sig vid spe-

2488

2.

-let. Nu gick han igen och viste sig alltid mot storm och då hördes
det likasom spelet gick. Vi sågo honom flera gånger sen .

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skane
Anders Bengtsson
Vik. Född 1862. *Albo*
Rorham

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2488

3.
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

Ben as and Bengtsson
född 1862 i vik Rorham

Sjöråt.

Min bror tala om, att en gång när han var på en bark från Simris-
hamn, som hette Anna Maria, så råka de ut för hårt väder. De voro
tvungna till att kapa riggen, men till slut kommo de dock till
Malmö. Kvällen och natten före detta oväder hade det hörts i last-
rummet, som om en massa karlar öst vatten med pytsar. Men det var
ingen som tänkte på det då utan först efteråt.

Anders Bengtsson
Vik. Född 1862.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2488

Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

Sjörå 't.

Somma sa de såg en kalv andra en häst. En del såg
ett fruntimmer med långt hår och fiskstjärt. Kalven och hästen
visade sig på land och jungfrun vid fartygen. Sjörå 't visa sig
mot storm och oväder.

5
Anders Bengtsson
Vik. Född 1862.

2488

Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En spökelse.

En gång följde jag en tös från Vik till Simrishamn. Vi voro litet så där vänner. Vi hade dansat på Vik på kvällen och förmattan. Tösen ville inte komma till Simrishamn förrän i dagbräckningen, ty förr kom hon inte in. Då vi kom till planteringen utanför stan, fick vi se en man komma efter oss. Han hade en lykta i handen. Jag trodde att det var en arbetare, som skulle in till stan, och jag brydde mig inte vidare om det. Tösen tyckte att det var litet tidigt och föreslog, att vi skulle sätta oss litet på en soffa i parken. Men vi hade inte men jämt och rätt satt oss, så fingo vi se mannen. Han hade inget huvud, och precis som han passerat, försvann han, och vi hörde likasom ett sus. Det är obehagligt se sådan bråte.

Anders Bengtsson
Vik. Född 1862.

2488

6.
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Förebud.

I min barndom brukade jag gå nere vid sjön, när det storma. En gång gick sjön mycket hög. Rätt som det var fick jag se ett skepp, som kom rätt mot land och med tända lantärnor. Jag började genast springa mot Simrishamn, ty där bodde en konsul. Och den som först buda honom vid en strandning fick 100 kronor. Men som jag kommit ut på udden, fick jag se en fyr på land. Då stannade jag och trodde, att andra sett skeppet före mej och redan kommit dit. Då jag kom tillbaka till fyren slog en stork våg runt fyren. Då lyfte en liten man upp lantärnan med vänstra handen. Han var en två alnar och klädd i oljekläder. Som han lyfte upp lantärnan såg jag ett tusental med oljekläder klädda små män runt omkring. Sen försvann allt sammans.

En vecka efter fick vi bud att det fartyg, som min bror var på gått under och att alla blivit borta. Den här synen var ett varsel, fastän jag inte förstod det förrän efteråt.

Anders Bengtsson
Vik. Född 1862.

2488

7.
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

St Elms eld.

Det var första året, som jag var på sjön. Vi skulle passera över en bank i Nordsjön. Där fingo vi storm. Jag tjänstgjorde uppe på däck. När så mörkret stötte till, blev det likasom lantärnor på masttopparna och ute på nackarna. Vad kunde det vara annat än förebud? Kaptenen gick fram och tillbaka på däck. Han såg, att jag såg på lantärnorna men vinka bara på huvudet. Det tog jag som tecken, att jag skulle vara tyst. Allt gick lyckligt, men hon kasta lasten, så vi fick slagsida. Hon var lastad med havre.

Anders Bengtsson

Vik. Född 18/2.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2488

Upptecknat av
Olle Thulin

Juli 1929.

Fiskelycka.

Förr i tiden brukade de söka kloka för att få god fiske-
lycka. Här fanns en gammal karl-som hette Jöns Frennasson. Han höll
på och vraka, tills han var gammal. En gång skulle pågarna driva med
gubben. De gick ner till båten och tog verket ur gubbens klocka, som
han alltid lämnade kvar i båten. Då gubben kom på sjön och skulle
se på klockan, fick han se att verket var borta. Då han kom hem sa han
till käringen att tostyg varit i båten och tagit hans klocka. Gå du
till Lärkan/en klok gumma/ och tag reda på, hur det är fatt. Gumman
gav sej iväg, men Lärkan kunde ingenting säga så med samma. Då pågar-
na fick reda på, att han frågat Lärkan, tog de till käringen och
berättade allt och sade, att de skulle lägga tillbaka klockan.
Gubben var inte nöjd utan skickade gumman till Lärkan en gång till.
Då sa hon, att klockan en viss dag skulle komma tillbaka till båten.
På den bestämda dagen, då gubben kom ner till båten var klockan
där och till och med uppdragen. Nu satte gubben sådan tro till
Lärkan, att så fort han fick dålig fångst några dagar, skickade han

gunman till Lärken. Hon fick ge sej dit varannan dag ibland. Ville
hon inte gå, sa gubben, att tosan farit i henne också.

Ville man ha sill, skulle ett sillagarn tagas med till den
kloge och om man ville ha ål en ållina.

Anders Bengtsson
Vik. Född 1862.

2488

Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Jätten på Stenshuvud.

Far och En gubbe Tomasson hade varit på Stenshuvud och skurit täckelvänder/hasselkäppar, som användes vid taktäckning/ De voro på hemväg och hade kommit ner till ålbodarna. En av dem vände sig om och fick se jätten stå på berget. Han lade sin arm om ett eketräd och böjde det ner till marken, så att det knakade.

En annan gång var far och Tomasson där och skulle huga ene. Mens de gingo där, kom de till ett stort hål i berget. Det var på den nordöstra sidan. Det var en trappa ner och far ville hiva ner Tomasson i ett rep, men han våga inte. Då lät far honom hiva ner sej. Då han kom ner till botten, fick han se en trappa till lika lång, så han kom inte längre. Men där nere såg han järndörren. Sen gick de dit fyra man och skulle hjälpa varandra ner, men då kunde de inte hitta hålet och har aldrig hittat det heller.

Anders Bengtsson
Vik. Född 1862.

2488

11.
Upptecknat av
Olle Thulin
Juli 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Kap Horn.

Förr i tiden då det bara fanns segeldrivna fartyg, var Kap Horn ett mycket fruktat ställe för sjömännen. I mån. kunde de få ligga där och kämpa med vindarna för livet. Alla gamla sjömän påstodo, att då den "Holländske flygaren" visade sig, blev det verklig storm och hårt oväder. Det var en fullriggad bark, som gått i sank där, och som visade sig. Alla sjömän kände till "Den holländske flygaren, som de kallade barken.

Gengångare	sida 1-2
Jöräit	3-4.
En spöke: man med lyktan	5.
Dödsvarsel: Mepp gå under	6.
L: t. Blus eld.	7.
Fimelbyka	8-9.
Jätten gå Stenbunden.	10.
Kap Horn.	11.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

8-9.

2488

Fiskelycka.

1-2

2488

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Gengångare.